

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **L. B.**, bývajúcí v Z., zastúpený JUDr. V. P., advokátom v B., proti žalovanému : **JUDr. Š. Š.**, bývajúcí vo V., **o náhradu škody, o návrhu žalobcu na obnovu konania**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 5 C 100/2010, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 5. júna 2012 sp. zn. 5 Co 47/2012

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov uznesením zo 14. decembra 2011 č.k. 5 C 100/2010-46 zamietol návrh žalobcu na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2 C 205/2008. Vyslovil, že účastníkom náhradu trov konania nepriznáva. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že žalobca ako dôvod obnovy konania neuplatňuje žiadny z dôvodov uvedených v § 228 ods. 1 O.s.p. Odvoláva sa síce na ustanovenie § 228 ods. 1 písm.b/ ako na dôvod obnovy, ale neuvádza a neoznačuje žiadne dôkazy, ktoré by nebolo možné vykonať v pôvodnom konaní, existencia ktorých môže byť predmetom konania. Vytýka súdu prvého stupňa, že nevykonal ním navrhované dôkazy v konaní, toto ale nie je zákonom uznaný dôvod obnovy.

Z iných dôvodov ako výslovne uvedených v citovanom zákonom ustanovení nemožno návrhu na povolenie obnovy konania vyhovieť. V prípade dôvodu pre obnovu konania podľa ustanovenia § 228 ods. 1 písm.b/ O.s.p. je potrebné, aby bolo možné vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privediť priaznivejšie rozhodnutie pre toho, kto návrh na obnovu konania podáva vo veci. Neznamená teda, že by bolo možné žiadať a uplatňovať ako dôvod obnovy konania to, že v pôvodnom konaní neboli vykonané

účastníkom označené dôkazy. Musí ísť o dôkazy, ktoré nebolo možné z objektívnych dôvodov vykonať v pôvodnom konaní. K tvrdeniu žalobcu, že platobný rozkaz mu nebol doručený do vlastných rúk (ktorý bol exekučným titulom) uviedol, že túto námietku uplatňoval aj v pôvodnom konaní, táto nebola dôvodná a bola vyhodnotená už v pôvodnom konaní. Z obsahu spisu Okresného súdu Bardejov sp. zn. Ro 1859/1997 vyplýva, že platobný rozkaz č. k. Ro 1859/1997-3 zo dňa 24. júna 1997 bol doručený žalobcovi dňa 10.7.1997 (zásielka doručovaná na adresu ul. G.) a žalobca pravosť podpisu na doručenke od zásielky, ktorou sa doručoval platobný rozkaz potvrdil na pojednávaní vo veci obnovy konania.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu uznesením z 5. júna 2012 č.k. 5 Co 47/2012-55 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. V odôvodnení sa stotožnil s právnym posúdením súdu prvého stupňa ako aj s dôvodmi tam uvedenými. Žalobca v návrhu na obnovu konania neuviedol žiadne také dôkazy, ktoré by nebolo možné vykonať v pôvodnom konaní. Súd prvého stupňa v tejto súvislosti správne konštatoval, že ako dôvod obnovy konania nemožno uplatňovať to, že v pôvodnom konaní neboli vykonané účastníkom označené dôkazy. Dôvodom na obnovu konania nemôže byť skutočnosť, že v pôvodnom konaní nevedel presne vyčíslieť škodu, ktorá mu mala postupom súdneho exekútora vzniknúť. Keďže iné dôvody pre obnovu konania žalobca v priebehu konania pred prvostupňovým súdom a ani v odvolacom konaní neuviedol, konštatoval, že v návrhu na obnovu konania žalobcom uvádzané skutočnosti nenapĺňajú znaky žiadneho z dôvodov obnovy konania a ani niektorý z iných dôvodov obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 O.s.p. Žalobca neuviedol a nepreukázal spôsobilý dôvod na aplikáciu výnimky zo zásadnej nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, ktorý nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom občianskom súdnom konaní a ktorým by bolo možné preukázať skutočnosť spôsobilú pre žalobcu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Namietal, že nesúhlasí a nestotožňuje sa s vykonaným dokazovaním Okresným súdom Bardejov ani Krajským súdom v Prešove, ktorí po vykonanom dokazovaní dospeli k záveru, že bez pochybností bolo preukázané, že skutkový stav veci bol zistený tak, ako je uvedený vo výrokovej časti rozsudku. Na krajský súd nebol predvolaný a nebol ani nikým zastupovaný. Platobný rozkaz mu nebol doručený a osobne zašiel do archívu Okresného súdu v Bardejove a tam si ho prevzal. So zreteľom na vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ a c/ O.s.p. navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne

žiadal, aby v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku.

Žalovaný sa písomne k podanému dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Ak dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania zistí, že tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odmietne ho bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

V preskúmvanej veci bolo dovolanie podané proti uzneseniu odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie žalobcu smeruje proti uzneseniu, ktoré nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolanie žalobcu by vzhľadom na to mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesným vadám uvedeným

v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k vade tejto povahy, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade vymenovanej v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k niektorej z týchto väd, ale len jednoznačné zistenie, že v konaní skutočne došlo k procesnej vade tejto povahy.

Dovolateľ netvrdí, že v konaní o návrhu na obnovu konania došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p.; existencia týchto väd ani nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z uvedených ustanovení nevyplýva.

Dovolateľ namietal, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietanú procesnú vadu vyvodzuje z toho, že prvostupňový a odvolací súd mali jeho návrhu vyhovieť a obnovu konania povoliť, lebo v pôvodnom konaní neboli vykonané ním označené dôkazy. Dovolací súd k uvedenému uvádza, že predmetná námietka by sa po obsahovej stránke týkala nesprávnosti právnych záverov súdov, konkrétne v otázke aplikácie § 228 ods. 1 O.s.p. súdmi. Ustanovenie § 237 písm.f/ O.s.p. ale odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti len so znemožnením realizácie konkrétnych procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania, a nie s právnym posúdením veci súdom zaujatým v napadnutom rozhodnutí.

Právnym posúdením vecí súdom sa účastníkovi konania neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť iba procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), nie ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

Je potrebné uviesť, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno za podmienok ustanovených v zákone dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní vecí alebo nesprávnosti procesnej povahy; na nápravu týchto nesprávností slúžia podľa povahy rozhodnutia a charakteru namietanej nesprávnosti iné opravné prostriedky. Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O.s.p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 15/2000).

Dovolateľ ďalej namietal, že nebol predvolaný na odvolacie pojednávanie („na krajský súd som nebol predvolaný a nebol som ani nikým zastupovaný“).

Podľa § 214 ods. 1, 2 O.s.p. (účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 152 ods. 1 O.s.p. rozsudkom rozhoduje súd o veci samej. Zákon ustanovuje, kedy súd rozhoduje vo veci samej uznesením.

Podľa § 167 ods. 1 O.s.p. ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzati návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj vo veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Len vo výnimočných prípadoch súd vo veci samej rozhoduje uznesením, najmä v osobitných nesporných konaniach (por. napr. § 175a ods. 3, § 185a ods. 3 či § 185j ods. 2 O.s.p. a iné).

Konanie o obnove prebieha v dvoch fázach. V prvej z nich (iudicium rescindens) súd skúma, či je obnova konania procesne prípustná; návrhu na obnovu konania v tejto fáze súd buď vyhovie alebo ho zamietne. Druhá fáza (iudicium rescissorium) predstavuje nové prerokovanie a rozhodnutie vo veci.

V predmetnej veci súdy nižších stupňov rozhodovali o prvej fáze, teda či je obnova konania procesne prípustná. Rozhodnutie v tejto fáze konania nie je rozhodnutím vo veci samej. Odvolací súd teda nepochybil, pokiaľ odvolanie v predmetnej veci prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania – ex cathedre (od stola).

Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že procesným postupom súdov nižších stupňov nedošlo v prípade žalobcu k odňatiu možnosti pred súdom konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.) a k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae).

Nesprávne právne posúdenie veci, ktoré dovolateľ súdom tiež vytýka, je relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), ktorý ale nezakladá prípustnosť dovolania.

Pri skúmaní prípustnosti dovolania žalobcu bolo zistené, že tento opravný prostriedok žalobcu nesmeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný (nie je podaný proti žiadnemu z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1, 2 O.s.p., v dovolacom konaní nevyšli najavo procesné vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. a nepreukázala sa žalobcom tvrdená existencia procesnej vady v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní bol procesne úspešný žalovaný a vzniklo mu právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný v dovolacom konaní nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania, preto mu dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. novembra 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová